

ONTWERP VAN DECREET OVER E-BOEKEN EN BIJHORENDE SOFTWARE**Samenvatting**

Met voorliggend ontwerp van decreet wordt richtlijn (EU) 2019/882 van het Europees Parlement en de Raad van 17 april 2019 betreffende de toegankelijkheidsvoorschriften voor producten en diensten (hierna: Toegankelijkheidsrichtlijn) omgezet. Deze richtlijn heeft als algemene doelstelling het verbeteren van de werking van de eengemaakte markt voor specifieke toegankelijke producten en diensten, in het bijzonder door belemmeringen voor het vrije verkeer van bepaalde toegankelijke producten en diensten ten gevolge van uiteenlopende toegankelijkheidsvoorschriften in de lidstaten weg te nemen en te voorkomen. De Toegankelijkheidsrichtlijn is van toepassing op een brede waaier van producten en diensten. Gelet op de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap voor de bescherming en luister van de taal, vermeld in artikel 4, 1° van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, en de schone kunsten, vermeld in artikel 4, 3° van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen wordt de Toegankelijkheidsrichtlijn hierbij omgezet in zoverre deze betrekking heeft op e-boeken en bijhorende software.

MEMORIE VAN TOELICHTING**I. ALGEMENE TOELICHTING****A. Situering**

Via voorliggend ontwerp van decreet wordt de richtlijn (EU) 2019/882 van het Europees Parlement en de Raad van 17 april 2019 betreffende de toegankelijkheidsvoorschriften voor producten en diensten (hierna: Toegankelijkheidsrichtlijn) omgezet op het vlak van e-boeken en bijhorende software.

In het regeerakkoord van de Vlaamse Regering 2019-2024 (Parl.St. VI.Parl. 2019-20, nr. 31/1) zijn volgende passages terug te vinden:

“De Vlaamse Regering wil elke Vlaming – ongeacht zijn afkomst, overtuiging, leeftijd, handicap of geaardheid – de kans geven zich te ontplooien als individu en als burger in de maatschappij. Vlaanderen zal een warm thuis zijn en zorg dragen voor iedereen die hier geboren wordt, opgroeit, woont, werkt en leeft. Onze gemeenschap laat niemand in de steek.”

“Als overheid hebben we een belangrijke verantwoordelijkheid in het creëren van gelijke kansen voor alle burgers opdat iedereen volwaardig en evenredig kan participeren aan de samenleving.”

“Bij de implementatie van EU-richtlijnen gaat Vlaanderen in het belang van ons economische weefsel niet ruimer of strenger dan strikt noodzakelijk is (i.e. het ‘no gold plating’-principe).”

B. Inhoud

Probleemstelling en omgevingsanalyse

De Toegankelijkheidsrichtlijn heeft als algemene doelstelling het verbeteren van de werking van de eengemaakte markt voor specifieke toegankelijke producten en diensten, met aandacht voor de behoeften van het bedrijfsleven en de consumenten. Daarnaast moet deze richtlijn bijdragen aan de uitvoering van de Europese strategie inzake handicaps 2010-2020 en het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap.

De huidige toegankelijkheidseisen voor specifieke producten en diensten verschillen van lidstaat tot lidstaat, en soms zelfs binnen een lidstaat als er toegankelijkheidseisen op regionaal/lokaal niveau bestaan. Dit leidt tot een versnippering van de eengemaakte markt, en daardoor tot extra lasten voor het bedrijfsleven als bedrijven toegankelijke producten en diensten aan consumenten ter beschikking willen stellen.

Er was tot voor kort op EU-niveau geen coördinatie van nationale wetgeving over de toegankelijkheid van producten en diensten, en dus geen gemeenschappelijke definitie van de manier waarop producten en diensten toegankelijk moeten worden gemaakt. Zeker nu de lidstaten zich hebben verplicht tot de omzetting van de algemene bepalingen van het verdrag van de Verenigde Naties over de rechten van personen met een handicap, waarbij de EU partij is, moet vermeden worden dat de lidstaten deze bepalingen op verschillende manieren in nationale wetgeving omzetten.

De interne markt voor specifieke toegankelijke producten en diensten zal beter functioneren als de belemmeringen voor het vrij verkeer ten gevolge van uiteenlopende toegankelijkheidsvoorschriften in de lidstaten worden opgeheven. Daardoor zou de beschikbaarheid van toegankelijke producten en diensten in de interne markt vergroten en de toegankelijkheid van relevante informatie verbeteren.

De Toegankelijkheidsrichtlijn is van toepassing op een brede waaier van producten en diensten waarvoor toegankelijkheidsvoorzieningen het hardst nodig zijn, op gebieden waar de verschillen in wetgeving het grootst zijn en de markt het meest versnipperd is, of waar een zeer grote kans bestaat dat dit kan gebeuren. De richtlijn is van toepassing op onder meer computers en besturingssystemen, digitale tv-diensten en -apparatuur, telefoniediensten en gerelateerde eindapparatuur, e-boeken, zelfbedieningsterminals zoals geldautomaten, kaartautomaten en incheckautomaten, elektronische handel, bankdiensten, diensten voor personenvervoer, bijvoorbeeld per vliegtuig, trein, bus of over zee, en hotels en servicebalies.

Met toepassing van artikel 5, §1, II, 4, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen (BWHI) is de Vlaamse Gemeenschap verantwoordelijk voor "het beleid inzake mindervaliden, met inbegrip van de beroepsopleiding, de omscholing en de herscholing van mindervaliden en de mobiliteitshulpmiddelen, met uitzondering van:

- a) de regelen betreffende en de financiering, met inbegrip van de individuele dossiers, van de toelagen aan de mindervaliden behoudens de tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden;
- b) de regelen betreffende de financiële tegemoetkoming voor de tewerkstelling van mindervalide werknemers, die toegekend wordt aan de werkgevers die mindervaliden tewerkstellen."

De Vlaamse Gemeenschap is daarom medeverantwoordelijk voor de omzetting van de Toegankelijkheidsrichtlijn.

Gelet op haar bevoegdheid voor de bescherming en luister van de taal, vermeld in artikel 4, 1° van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, en de schone kunsten, vermeld in artikel 4, 3° van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen moet de Vlaamse Gemeenschap de Toegankelijkheidsrichtlijn in elk geval omzetten in zoverre deze betrekking heeft op e-boeken en bijhorende software.

De Toegankelijkheidsrichtlijn diende uiterlijk op 28 juni 2022 omgezet te zijn. Omwille van onduidelijkheid over de entiteiten die bevoegd zijn voor deze omzetting (gemeenschappen of de federale overheid) is de omzetting op het vlak van e-boeken en bijhorende software nog niet gebeurd.

Om dienstverleners voldoende tijd te geven om zich aan te passen aan de voorschriften van de Toegankelijkheidsrichtlijn is voorzien in een overgangperiode van vijf jaar na de datum van toepassing van de richtlijn (dus na 28 juni 2025) waarin voor dienstverlening gebruikte producten die vóór die datum in de handel zijn gebracht, niet hoeven te voldoen aan de toegankelijkheidsvoorschriften van de richtlijn, tenzij deze producten tijdens de overgangperiode door de dienstverleners worden vervangen.

Beleidsmaatregelen en doelstelling

Dit omzettingsdecreet heeft enkel betrekking op e-boeken en bijhorende software. Voor wat betreft de toegankelijkheidsvoorschriften voor andere producten en diensten die ressorteren onder de Toegankelijkheidsrichtlijn werden andere omzettingswetten en -decreten uitgevaardigd.

In uitvoering van artikel 4, § 2, derde lid, van het ontwerp van decreet, kan de Vlaamse Regering nog nadere regels publiceren in verband met de beoordeling van de onevenredige last die het naleven van de toegankelijkheidsvoorschriften zou opleveren voor de aanbieder van e-boeken.

Impactanalyse

Maatschappelijke impact: kinderen, jongeren en minderjarigen

Artikel 4 van het decreet van 20 januari 2012 houdende het voeren van een vernieuwd jeugd- en kinderrechtenbeleid stelt het volgende: "Bij elk ontwerp van decreet dat wordt ingediend bij het Vlaams Parlement, wordt een kind- en jongereneffectrapport, afgekort JoKER, gevoegd, als de voorgenomen beslissing het belang van personen jonger dan vijftientig jaar rechtstreeks raakt."

Kind- en jongereneffectrapport (JoKER) voor Omzettingsdecreet Toegankelijkheidsrichtlijn e-boeken:

1. Waarom: situering en doelstelling

De omzetting van de betrokken Europese richtlijn voor e-boeken beoogt niet expliciet om een wijziging in (de leefwereld) van kinderen en jongeren te realiseren, maar zal wel een effect hebben op de dagelijkse realiteit voor kinderen en jongeren met een handicap doordat audiovisuele en auditieve mediadiensten een stuk toegankelijker worden.

2. Wie: doelgroep

Rechtstreeks geïmpacteerde doelgroepen

De rechtstreeks betrokken doelgroepen zijn de aanbieders van e-boeken.

Onrechtstreekse belanghebbenden

De onrechtstreeks belanghebbenden zijn (i) personen met een handicap die toegang wensen tot e-boeken; (ii) fabrikanten van eindapparatuur; (iii) de Vlaamse administratie die taken krijgt in verband met de beoordeling van de onevenredige last die het naleven van de toegankelijkheidsvereisten kan meebrengen voor de betrokken aanbieders, en die desgevallend herstelmaatregelen zal moeten opleggen.

3. Wat: analyse van de effecten

De omzetting van de Toegankelijkheidsrichtlijn zorgt ervoor dat mensen met een handicap op voet van gelijkheid met anderen de mogelijkheid krijgen tot volwaardige participatie aan processen van informatie en communicatie. Dit heeft een rechtstreekse impact op hun recht op vrijheid van meningsuiting en hun recht op informatie. Ook het recht op culturele en maatschappelijke ontplooiing neemt toe met de omzetting van deze richtlijn.

De grotere beschikbaarheid van toegankelijke e-boeken die het gevolg zal zijn van de omzetting van de Toegankelijkheidsrichtlijn is ook in het belang van kinderen en jongeren met een handicap. Gelet op hun jonge leeftijd is dit positief effect voor kinderen en jongeren nog groter dan voor andere personen met een handicap omdat het al vanaf jonge leeftijd de toegang tot boeken en daardoor de kansen op lezen en dus ook leeservaring en leesplezier vergroot.

4. Hoe: uitvoering, monitoring en evaluatie

Indien nodig kan de Vlaamse Regering nog nadere regels publiceren in verband met de beoordeling van de onevenredige last die het naleven van de toegankelijkheidsvoorschriften zou opleveren voor de betrokken aanbieders van e-boeken.

De Vlaamse administratie, entiteiten nog aan te duiden door de Vlaamse Regering, staat in voor de handhaving van de bepalingen in het decreet. Bij de uitvoering en het toezicht op de nieuwe bepalingen in verband met de omzetting van de Toegankelijkheidsrichtlijn voor e-boeken zijn er geen specifieke effecten op kinderen of jongeren

5. Met wie: participatie van kinderen, jongeren en/of hun vertegenwoordigers

Over het decreet zal het advies worden ingewonnen van de Sectorraad Kunsten en Erfgoed, van de Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media. Er is geen specifieke communicatie naar jongeren en kinderen omdat zij niet de rechtstreeks geïmpacteerd doelgroep zijn van de regelgeving.

Armoedetoets

Voor dit ontwerp van decreet werd geen armoedetoets uitgevoerd.

Impact op de grondrechten en op het gelijkheidsbeginsel

Op 13 december 2006 werd het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap (VN-VRPH) vastgesteld. Sinds 21 januari 2011 is de Europese Unie partij bij dit verdrag dat door alle lidstaten is geratificeerd. Sinds de Europese Unie partij is bij het VN-VRPH maken de bepalingen ervan integraal deel uit van de rechtsorde van de Europese Unie en zijn ze bindend voor de instellingen en de lidstaten van de Europese Unie.

Het VN-VRPH bepaalt dat de partijen bij dat verdrag passende maatregelen nemen om personen met een handicap op voet van gelijkheid met anderen de toegang te garanderen tot de fysieke omgeving, tot vervoer, tot informatie en

communicatie, met inbegrip van informatie- en communicatietechnologieën en -systemen, en tot andere voorzieningen en diensten die openstaan voor of verleend worden aan het publiek, zowel in stedelijke als in landelijke gebieden.

Doordat het VN-VRPH doorwerkt in de rechtsorde van de lidstaten, zijn er aanvullende nationale bepalingen over de toegankelijkheid van producten en diensten nodig. Zonder optreden van de Europese Unie zouden die bepalingen tot nog grotere verschillen tussen de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen van de lidstaten leiden. De Toegankelijkheidsrichtlijn komt hieraan tegemoet.

Met de omzetting van de Toegankelijkheidsrichtlijn krijgen mensen met een handicap op voet van gelijkheid met anderen de mogelijkheid tot volwaardige participatie aan processen van informatie en communicatie. Dit heeft een rechtstreekse impact op hun grondrecht op vrijheid van meningsuiting en recht op informatie. Ook het recht op culturele en maatschappelijke ontplooiing neemt toe met de omzetting van deze richtlijn.

Budgettaire impact

Het voorstel heeft, omwille van de noodzaak aan handhaving, op termijn, en met name vanaf het moment van implementatie (medio 2025), mogelijke gevolgen op personeelsvlak en op de personeelsbudgetten. De handhaving van de bepalingen in het voorstel vereist immers ook de nodige personeelsinzet.

De volgende Vlaamse Regering dient te beslissen over de vereiste middelen voor de implementatie van voorliggend voorontwerp van decreet.

Ter indicatie kan alvast volgende voorlopige raming worden meegegeven:

- Gebaseerd op de cijfers uit 2018-2022, werden op jaarbasis 964 nieuwe Nederlandstalige e-boeken met een uniek ISBN-nummer van een uitgever met een adres in België op de markt gebracht.
- Om tot een voorzichtige inschatting van het aantal boeken dat aan de decretale bepalingen moet voldoen, hanteren we volgende uitgangspunten:
  - o het aandeel e-boeken zal in de komende jaren verder stijgen;
  - o we schatten dat 20% van de e-boeken door micro-ondernemingen op de markt worden gebracht en dus vrijgesteld zijn van de bepalingen in het decreet.
- Vertrekkend van bovenstaande uitgangspunten, lijkt de jaarlijks instroom van e-boeken op minstens 770 te zullen liggen bij aanvang van de toepassing van het decreet in 2025 en dan jaarlijks verder te stijgen.
- Om de concrete dossierlast te berekenen, hanteren we volgende uitgangspunten:
  - o 20% vragen om uitzondering op de toepassing van het decreet, cf. art. 4, §2, tweede lid.
  - o 10% ingediende handhavingsverzoeken op de toepassing van het decreet.
- Dit geeft een dossierlast van 154 vragen om uitzondering en 77 handhavingsverzoeken in het eerste jaar van de uitvoering, en dus in totaal een dossierlast van 231 dossiers voor het eerste jaar, met specifieke vereisten qua juridische, procedurele en informaticatechnische kennis.
- Gerekend aan 3 werkdagen per dossier, gaat het om een totaal van 693 werkdagen per jaar. Om deze taak op te nemen zou dan minimaal 3 vte (in het aanvangsjaar) nodig zijn.

Bij Begrotingsopmaak 2025 zal een meer verfijnde en geactualiseerde kostenraming worden opgemaakt.

De voorliggende goedkeuring is dus geen voorafname op beslissingen van een volgende regering over budget en inzonderheid personeelskredieten.

Bestuurlijke impact op de lokale en provinciale besturen en op Brussel

Dit ontwerp van decreet heeft geen bestuurlijke impact op de lokale en provinciale besturen en op Brussel.

Implementatie

De bepalingen van dit ontwerp van decreet zullen direct uitvoerbaar zijn.

Handhaving van en toezicht op de naleving van de bepalingen van dit ontwerp van decreet is de bevoegdheid van het Departement Cultuur, Jeugd en Media.

Dit ontwerp van decreet treedt in werking op de tiende dag na publicatie in het Belgisch Staatsblad. De e-boeken en bijhorende software moeten voldoen aan de bepalingen van de richtlijn vanaf 28 juni 2025. Het artikel 4, § 4, tweede lid, van het ontwerp bevat een overgangperiode die afloopt op 28 juni 2030 gedurende dewelke dienstverleners hun diensten kunnen blijven verlenen met gebruik van de producten die zij voor deze datum al rechtmatig gebruikten bij het verlenen van vergelijkbare diensten.

C. Totstandkomingsprocedure

Op 17 april 2019 werd richtlijn (EU) 2019/882 van het Europees Parlement en de Raad van 17 april 2019 betreffende de toegankelijkheidsvoorschriften voor producten en diensten goedgekeurd.

Op 7 juni 2019 verscheen richtlijn (EU) 2019/882 in het Publicatieblad van de Europese Unie.

De Inspectie Financiën verleende een advies op (datum).

Het ontwerp van decreet werd aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies, nummer 2023/174 van 5 mei 2023.

Het ontwerp van decreet werd een eerste keer principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering op xxxxx.

De Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media (SARC) formuleerde een advies over dit ontwerp van decreet op (datum).

De Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens (VTC) verleende een advies op (...).

De Gegevensbeschermingsautoriteit (GBA) verleende advies op (...).

De Raad van State verleende een advies op (...).

D. Bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest

Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

- De Duitstalige Gemeenschap had initieel wel een aantal bepalingen opgenomen betreffende de toegankelijkheid van e-lezers en e-boeken en bijbehorende software in het een voorontwerp van decreet van de Duitstalige Gemeenschap 'über die Mediendienste und die Kinovorstellungen'.

De Raad van State merkte hierover het volgende op (advies 68.213/3 van 16 december 2020):

- o "De technische voorschriften voor e-lezers en e-boeken kunnen echter niet worden beschouwd als audiovisuele of auditieve mediadiensten in de zin van artikel 4, 6°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 waarvan de gemeenschappen de inhoudelijke en technische aspecten mogen regelen. Het gaat immers niet over het aanbieden van geluid of bewegende beelden, maar om een alternatieve weergave van geschreven tekst.
- o Dergelijke technische toegankelijkheidsvoorwaarden kunnen door de gemeenschappen echter worden opgelegd op basis van de bevoegdheden 'de bescherming en de luister van de taal' en 'de schone kunsten' (artikel 4, 1° en 3°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, gelezen in samenhang met artikel 4, § 1, van de wet van 31 december 1983). [...]. Luidens de memorie van toelichting van die wet dient onder de "bescherming en de luister van de taal" onder meer te worden begrepen "de verspreiding van de literatuur in binnen- en buitenland". Het bevorderen van toegankelijke e-readers kan inderdaad de verspreiding van literatuur bevorderen, zodat de Duitstalige Gemeenschap technische voorschriften voor e-lezers en e-boeken vermag te bepalen.
- o Voor zover die toestellen veel gelijkenissen vertonen of zelfs volledig overlappen met andere elektronische toestellen zoals gsm's of laptops, moet er echter voor worden gewaakt dat geen afbreuk wordt gedaan aan de federale bevoegdheden, zoals het vaststellen van productnormen (artikel 6, § 1, II, tweede lid, 1°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980), de bescherming van de gebruiker (artikel 6, § 1, VI, vierde lid, 2°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980) en de normalisatie (artikel 6, § 1, VI, vijfde lid, 9°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980). De betrokken bepalingen zullen derhalve bevoegdheidsconform moeten worden gelezen".

Rekening houdend met dit advies van de Raad van State werd het voorliggend ontwerp van decreet opgesteld op basis van de bevoegdheden 'de bescherming en de luister van de taal' en 'de schone kunsten' (artikel 4, 1° en 3°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, gelezen in samenhang met artikel 4, § 1, van de wet van 31 december 1983).

II. Toelichting bij de artikelen

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 2

In artikel 2 wordt verwezen naar de Toegankelijkheidsrichtlijn.

Artikel 3

Dit artikel herneemt een aantal definities uit artikel 3 van de Toegankelijkheidsrichtlijn.

De term "administratie" heeft momenteel betrekking op het Departement Cultuur, Jeugd en Media.

Artikel 4

Artikel 4, § 1, eerste lid, van het ontwerp definieert het begrip "micro-onderneming" overeenkomstig artikel 3.23 van de Toegankelijkheidsrichtlijn. Artikel 4, § 2, eerste lid, van het ontwerp, is de omzetting van artikel 4.1 en 4.3 van de Toegankelijkheidsrichtlijn. Artikel 4, § 2, tweede lid, van het ontwerp vormt de omzetting van artikel 13 van de Toegankelijkheidsrichtlijn. Met toepassing van artikel 4.5 van dezelfde richtlijn worden in artikel 4, § 2, derde lid micro-ondernemingen die diensten aanbieden vrijgesteld van de in het eerste lid genoemde toegankelijkheidsvoorschriften.

Artikel 4, § 3, eerste lid, van het ontwerp bepaalt, in uitvoering van artikel 14.1 van de Toegankelijkheidsrichtlijn, een aantal randvoorwaarden voor de toepasselijkheid van de toegankelijkheidsvoorschriften uit de vorige paragrafen: deze mogen geen ingrijpende wijziging van de dienst vereisen en geen onevenredige last meebrengen voor de betrokken marktdeelnemers. Om te bepalen of de genoemde toegankelijkheidsvoorschriften werkelijk een fundamentele wijziging of een onevenredige last met zich meebrengen moeten de betrokken aanbieders een beoordeling uitvoeren (artikel 4, § 3, tweede lid van het ontwerp in omzetting van artikel 14.2 van de Toegankelijkheidsrichtlijn), die ze documenteren en waarvan ze de resultaten gedurende vijf jaar bewaren (artikel 4, § 3, vierde lid van het ontwerp in omzetting van artikel 14.3 van de Toegankelijkheidsrichtlijn). Ze moeten deze beoordeling ten minste elke vijf jaar hernieuwen (artikel 4, § 3, zesde lid van het ontwerp in omzetting van artikel 14.5 van de Toegankelijkheidsrichtlijn) en een exemplaar van de beoordeling bezorgen aan de administratie als deze daarom vraagt (artikel 4, § 3, vierde lid van het ontwerp in omzetting van artikel 14.3 van de Toegankelijkheidsrichtlijn).

De Vlaamse Regering kan nadere regels bepalen over de beoordeling van de fundamentele wijziging, en nadere invulling geven aan de criteria uit bijlage 3 betreffende de beoordeling van de onevenredige last. Het is dus aan de marktdeelnemers zelf om te beoordelen of er sprake is van een ingrijpende wijziging of een onevenredige last. Op grond van overweging 66 van de Toegankelijkheidsrichtlijn moeten onder maatregelen die een onevenredige last zouden opleveren worden verstaan: maatregelen die de marktdeelnemer een extra buitensporige organisatorische of financiële last opleggen, overeenkomstig de criteria in bijlage VI van de richtlijn en rekening houdend met het voordeel dat personen met een handicap wellicht ondervinden. Uitzonderingen op de naleving van één of meer toegankelijkheidsvoorschriften wegens de onevenredige last die zij opleveren, mogen niet verder gaan dan hetgeen strikt noodzakelijk is om die last met betrekking tot het eindapparaat of de dienst in kwestie in elk individueel geval te beperken. In uitvoering van artikel 14.8 van de richtlijn bepaalt artikel 4, § 3, zevende lid van het ontwerp ook dat aanbieders van e-boeken die zich baseren op de bepalingen in verband met een fundamentele wijziging of onevenredige last, dit moeten meedelen aan de administratie. Een exemplaar van de beoordeling die uitleg bevat waarom een eindapparaat of dienst niet volledig toegankelijk is en de ingeroepen onevenredige last en/of fundamentele wijziging, of beide bewijst, moet echter uitsluitend op verzoek van de administratie worden overgelegd.

Paragraaf 4 van het ontworpen artikel stelt dat aanbieders van e-boeken, die externe financiering ontvangen ter verbetering van de toegankelijkheid, zich niet aan de toegankelijkheidsvoorschriften kunnen onttrekken met het argument dat deze voor hen een onevenredige last meebrengen. Dit is een omzetting van artikel 14.6 van de Toegankelijkheidsrichtlijn.

Paragraaf 5 van het ontworpen artikel verwijst naar de overgangperiode bedoeld in artikel 32.1 van de Toegankelijkheidsrichtlijn. Het gaat om een overgangperiode die afloopt op 28 juni 2030 waarin dienstverleners hun diensten mogen blijven verlenen met gebruik van de eindapparaten die zij voor

deze datum al rechtmatig gebruikten bij het verlenen van vergelijkbare diensten. Dienstverleningscontracten die gesloten zijn voor 28 juni 2025 kunnen ongewijzigd blijven doorlopen totdat zij verstrijken, evenwel uiterlijk tot vijf jaar na die datum.

Voor suggesties over de invulling van de toegankelijkheidsvoorschriften die worden opgelegd in artikel 4, § 1, kan worden verwezen naar de indicatieve voorbeelden van mogelijke oplossingen die bijdragen aan de naleving van de toegankelijkheidsvoorschriften die zijn opgenomen in bijlage II bij de Toegankelijkheidsrichtlijn.

Daar worden genoemd: "Ervoor zorgen dat iemand met dyslexie de tekst tegelijk kan lezen en beluisteren."

"Gesynchroniseerde tekst en audio of een steeds hernieuwbare omzetting in braille mogelijk maken."

"Ervoor zorgen dat een blinde toegang heeft tot de inhoudsopgave of van hoofdstuk kan veranderen."

"Ervoor zorgen dat informatie over hun toegankelijkheidsfuncties beschikbaar is in het elektronisch bestand, zodat personen met een handicap geïnformeerd kunnen worden."

"Ervoor zorgen dat het hardop voorlezen van de tekst niet onmogelijk is gemaakt, bijvoorbeeld dat technische beschermingsmaatregelen, informatie over het rechtenbeheer of interoperabiliteitskwesties niet beletten dat de tekst hardop kan worden voorgelezen door de hulpapparatuur, zodat blinde gebruikers het boek kunnen lezen."

Artikel 5

-Artikel 30 van de Toegankelijkheidsrichtlijn bepaalt dat de lidstaten de regels vaststellen over de sancties die van toepassing zijn op inbreuken op de krachtens deze richtlijn vastgestelde nationale bepalingen en alle nodige maatregelen treffen opdat zij worden toegepast. De aldus vastgestelde sancties moeten doeltreffend, evenredig en afschrikkend zijn.

Het ontwerp voorziet in handhaving door middel van bestuurlijke sancties omwille van de volgende redenen:

- de kans is groot dat het parket geen prioriteit geeft aan de vervolging van de inbreuken op de richtlijn;
- de opbrengst van de boetes komt toe aan de Vlaamse overheid;
- bestuurlijke sancties sluiten beter aan bij de aard van de inbreuken.

-Artikel 29 van de Toegankelijkheidsrichtlijn bepaalt dat de lidstaten er dienen voor te zorgen dat er passende en doeltreffende middelen beschikbaar zijn om te waarborgen dat de bepalingen van deze richtlijn worden nageleefd.

Artikel 30 van de Toegankelijkheidsrichtlijn bepaalt dat deze sancties in geval van niet-naleving door de marktdeelnemer ook gepaard met doeltreffende herstelmaatregelen.

Om de door de Toegankelijkheidsrichtlijn vereiste efficiënte handhaving te verzekeren, wordt het kaderdecreet Vlaamse Handhaving (hierna: KVH) van toepassing gemaakt op de handhaving van dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan.

Het KVH bevat een standaardpakket met concrete procedures voor gerechtelijke en bestuurlijke handhaving, naast een hoofdstuk met optionele figuren. Hierdoor kan de omvang van het handhavingsluik van dit ontwerp beperkt worden gehouden, wat de leesbaarheid ervan uiteraard ten goede komt.

De toetreding tot het KVH impliceert standaard de mogelijkheid om, naast de sanctie, tevens herstel- en beveiligingsmaatregelen op te leggen, zoals de richtlijn vereist (zie hoofdstuk 4 en 5 KVH). Met het van toepassing stellen van de optionele figuur van het handhavingsverzoek, voorzien in hoofdstuk 10, afdeling 7 KVH, gecombineerd met een beperkte uitbreiding van het personele toepassingsgebied van deze figuur, wordt tegemoet gekomen aan de eis om consumenten, overheden en andere rechtspersonen met een legitiem belang bij de naleving van dit ontwerp van decreet een mogelijkheid te bieden zich tot de administratie te richten in functie van het doen opleggen van herstel- en beveiligingsmaatregelen.

Door de keuze voor het KVH treden de toekomstige handhavers van dit ontwerp van decreet meteen toe tot een snelgroeiende groep van Vlaamse handhavers die in de nabije toekomst zullen handhaven op basis van het KVH, wat het delen van goede praktijken en andere kennis en ervaringen vergemakkelijkt en de weg opent naar ondersteuning vanuit het agentschap Justitie en Handhaving, dat het KVH als juridisch platform beheert. Toetreden tot het KVH vergemakkelijkt daarnaast de toegang tot het (digitaal) Vlaams Handhavingsplatform, dat zijn legistische basis in het KVH heeft en op dit ogenblik wordt ontwikkeld door het agentschap Digitaal Vlaanderen in opdracht van het agentschap Justitie en Handhaving. De handhaving van de ontworpen regeling kan daardoor van bij de opstart volledig digitaal verlopen, uiteraard met behoud van een papieren spoor voor de burger die daar nood aan heeft.

Bij volledige van toepassingstelling van het KVH, moet de Vlaamse regelgeving enkel nog het volgende opnemen om te kunnen beschikken over een uitgebreid en gebruiksklaar handhavingssysteem:

- 1) de van toepassingstelling van het KVH, met eventuele punctuele uitsluitingen en afwijkingen;
- 2) de omschrijving van de verboden gedragingen, de kwalificatie ervan als inbreuk, en de minima en maxima van de exclusieve bestuurlijke geldboetes die kunnen worden opgelegd voor deze inbreuken;
- 3) de uitdrukkelijke keuze voor de toepassing van zogenaamde "opt-in"-instrumenten uit hoofdstuk 10;
- 4) de aanstellingsvoorwaarden voor de herstelinstanties, bevoegd voor het sectoraal decreet.

De punten 1) en 3) worden ingelost door paragraaf 2 van het ontworpen artikel, dat het KVH van toepassing stelt en de volgende optionele afdelingen van hoofdstuk 10 van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving activeert:

- afdeling 4: probatievoorwaarden;
- afdeling 7: handhavingsverzoek;
- afdeling 10: bijzondere bepalingen over de uitvoering van publieke herstelmaatregelen.

De keuze voor de figuur van het handhavingsverzoek, en het openstellen ervan voor overheden en rechtspersonen met een legitiem belang bij de naleving van dit ontwerp van decreet, werd hierboven al toegelicht.

Via de figuur van de probatievoorwaarden wordt het voor de beboetingsinstantie in het kader van de sanctieprocedure mogelijk om de opschorting of het uitstel van de betaling van de opgelegde geldboete afhankelijk te stellen van het herstel van de schadelijke gevolgen van de inbreuk. In een aantal gevallen zal het bijkomend opleggen van herstelmaatregelen door de herstelinstantie daardoor overbodig blijken.

Het van toepassingstellen van afdeling 10 maakt het mogelijk om de gevolgen van de overschrijding van in herstel- en beveiligingsmaatregelen opgelegde uitvoeringstermijnen te milderen, in die gevallen waarin de redelijkheid dit vereist.

Volgens paragraaf 1 is handelen in strijd met de bepalingen van dit ontwerp van decreet sanctioneerbaar met een bestuurlijke geldboete van minimaal 5.000 euro tot maximum 125.000 euro per vastgestelde inbreuk. Door deze ruime vork kan bij het bepalen van de geldboete volgens artikel 31 KVH rekening gehouden worden met de ernst van de inbreuk en de frequentie waarmee en de omstandigheden waarin zij is gepleegd, met inbegrip van het aantal betrokken non-conforme producten of diensten alsmede het aantal getroffen personen.

In paragraaf 3 van het ontworpen artikel, tenslotte, wordt de aanwijzing van herstelinstanties geregeld.

Artikel 6

Deze artikels bevatten in het algemeen bepalingen om de verwerking van persoonsgegevens door de betrokken organisaties in het kader van dit decreet conform te maken aan de Algemene Verordening Gegevensbescherming (Verordening (EU) 2016/679), hierna 'AVG', en artikel 22 van de Grondwet.

Deze artikels vormen de rechtsgrond waarop de administratie zich kan beroepen bij het verwerken, uitwisselen, bekendmaken en bewaren van persoonsgegevens in het kader van de uitvoering van hun taken en verplichtingen onder dit decreet.

Wat betreft de administratie is de verwerking van persoonsgegevens gesteund op artikel 6, 1., e) van de AVG, zijnde de uitvoering van een taak van algemeen belang die werd toegewezen aan het departement (via haar oprichtingsbesluit, zie het "Besluit van de Vlaamse Regering tot operationalisering van het beleidsdomein Cultuur, Jeugd, Sport en Media").

De bepalingen rond gegevensverwerking in het kaderdecreet Vlaamse Handhaving zijn uiteraard ook van toepassing, gelet op het feit dat artikel 5, § 2 van het ontwerp dit kaderdecreet van toepassing maakt.

De minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management,

Jan JAMBON

Bijlagen
- Concordantietabel